

Valtra Team

Valtran asiakaslehti • 1/2008

MUKAVUUS
tehostaa työntekoa Sivu 6

**Jari Lonnakko ja
Valtra T150
urakoivat Levillä**
Sivu 4

**Lähiruoka
tuo lisätuloja
viljelijälle**
Sivu 10

**Ralliautoilija
Marcus Grönholm
palasi traktorin
rattiin**
Sivu 12

Mukavuus tehostaa työntekoa, sivu 6

Pääkirjoitus	3	26684 tuntia ilman ongelmia	14
Jari Lonnakon T150 urakoi Levillä	4	Elintarviketurvallisuus alkaa pellolta	15
Uusi myymälä Varkauteen	5	Traktori ja työkoneet yhä tiiviimmässä yhteistyössä	16
320 euron bonus MTK:n jäsenille	5	Huoltoyrittäjä Lasse Kempin työpäivä	18
Mukavuutta on monta sorttia	6	A-sarja kyntömestarien suosiossa	20
Ilpo Lehtoniemen tilalle kolmas EcoPower-traktori	8	Hereford-kasvattajat kokoontuvat Kööpenhaminassa	21
Puulämmitys yleistyy nopeasti Euroopassa	9	Uusi ulkoasu Valtran nettisivuille	21
Lähiruoan suosio kasvaa	10	Hevosvoimat tarvitaan hevosten avuksi	22
Marcus Grönholm – Ralliautosta takaisin traktorin rattiin	12	Old-timer: Valmet 502 – maailman hiljaisin	23

**Bioenergia säästää luontoa
ja kustannuksia**
Sivu 9

**Traktorin ja työkoneen
yhteistyö syvenee niitossa**
Sivu 16

**A-sarja on kilpakyntäjien
suosikkitraktori**
Sivu 20

Agco panostaa Valtraan

Olette varmaan kaikki lukeneet lehdistä miten omistajamme maailman kolmanneksi suurin maatalouskonevalmistaja Agco on investoinut viime vuosien aikana Linnavuudessa sijaitsevaan moottoritehtaaseen ja Suolahden uuteen tuotekehityskeskukseen. Omistajamme panostus antaa meille hyvät mahdollisuudet kehittää toimintaamme ja asiakaspalveluamme. On selvää, että tuotteita ja palveluja on pystyttävä kehittämään pysyäkseen mukana yhä kovenevassa kilpailussa. Olemme tämän alkuvuoden aikana sijoittaneet myös kentän palveluihin. Talven ja kevään aikana olemme muuttaneet uusiin tiloihin Oulussa, Tampereella, Varkaudessa ja Vaasassa. Uudet nykyaikaiset tilat antavat meille mahdollisuuden palvella teitä entistä paremmin. Kaikki myynti-, huolto- ja varaosatoimintomme löytyvät näissä pisteissä saman katon alta. Tämä helpottaa henkilöstömme työntekoa ja tietysti myös asiakkaidemme palvelua. Uusissa tiloissa on helpompi ja mukavampi toimia.

Valtralla on ollut kotimaassa tehtaan oma 36 pisteen suoramyyntiorganisaatio jo vuodesta 1987 lähtien. Tehtaan oma myyntiorganisaatio on osoittanut toimivuutensa ja on saanut asiakaskunnan luottamuksen. Markkinaosuuden kasvu alkuvuosien 23 prosentista nykyiseen 46 prosenttiin on siitä hyvä osoitus. Myyntitoimintamme lisäksi varaosa- ja huoltopalveluilla on tässä ollut merkittävä osuus. Kokonaisuus ratkaisee tässäkin asiassa. Myynnin, huollon ja varaosapalvelun on kaikkien toimittava. Jos yksikin näistä klikkaa, niin palvelu ei ole kunnossa.

Nykyisin ja erityisesti tulevaisuudessa ammattimaisen palvelun ja osaamisen merkitys kasvaa. Ennen vanhaan traktorimyyjän ei tarvinnut tietää koneista niin paljon kuin tänä päivänä. Riitti kun kysyi asiakkaalta haluatko koneesi turbon kanssa vai ilman ja haluatko kapeilla vai leveillä renkailla, sillä vaihtoehtoja ei ollut kovinkaan paljon. Nykyään eri variaatiota on jopa

tuhansia, myyjän on osattava auttaa asiakasta valitsemaan juuri hänelle oikea ratkaisu. Tämä vaatii paljon tietoa koneista ja asiakkaan tarpeista. Yhdessä pohtimalla usein löytyy oikea vaihtoehto. Vaihtoehtoja punnitessa kannattaa katsoa riittävän kauas tulevaisuuteen, että ratkaisu toimisi myös huomennakin. Ostohetkellä halvin ratkaisu ei ehkä olekaan paras pitkässä juoksussa. Asiakkaan tyytyväisyys myös kaupanteon jälkeen on meille tärkein asia.

Tekniikan ja toimintamallien jatkuva kehitys asettaa kovia vaatimuksia traktorimyyjille, varaosamyyjille ja huollolle. Vaaditaan jatkuvaa koulutusta ja opiskelua, että pysytään kehityksessä mukana. Meillä valtralaisilla on se etuoikeus, että meillä on kaikki tieto ja taito täällä Suomessa. Tuotekehityksen, tuotannon, myynnin, huollon ja varaosien kansainvälisestäkin arvostetut asiantuntijat löytyvät Suolahdesta. Pystymme kouluttamaan henkilöstöämme heidän omalla äidinkielellä ja tarvittaessa spesiaalitieto on lähellä. Vain hyvin koulutettu henkilöstö pystyy vastaamaan tämän päivän asiakastarpeisiin.

Yritys tarvitsee myös yhteistyökumppaneita menestyäkseen. Yksi tärkeimpiä yhteistyökumppaneitamme ovat jo pitkään olleet tuottajajärjestöt. Olemme tehneet yhteistyötä tuottajajärjestöjen MTK:n ja SLC:n kanssa mm. tarjoamalla niiden jäsenille uuden Valtran ostosta bonusta. Jäsenten pyynnöstä tämän vuoden bonukseen on otettu mukaan kylpylälahjakortti. Työ maataloilla on raskasta ja on hyvä päästä välillä hieman rentoutumaan, palautteissa todetaan. Vuoden 2008 bonus onkin 320 euron kylpylälahjakortti tai viime vuoden tapaan 320 euron arvosta Valtra Collection tuotteita.

Kevätterveisin
Pertti Laaksonen
Myyntijohtaja

Valtra Team

Valtran asiakaslehti

Julkaisija

Valtra Oy Ab, www.valtra.com

Päätoimittaja

Hannele Kinnunen, Valtra Inc.
hannele.kinnunen@valtra.com

Toimitus

Tommi Pitenius, Valtra Inc.
tommi.pitenius@valtra.com

Toimituskunta

Truls Aasterud, Lantmännen Maskin AS
truls.aasterud@lantmannen.com
Gundel Boholm, Lantmännen Maskin AS
gundel.boholm@lantmannen.com
Sylvain Mislange, Agco SA
sylvainmislange@fr.agcocorp.com
Lucy Mitchell, AGCO Ltd.
lucymitchell@uk.agcocorp.com
Kim Pedersen, LMB Danmark A/S
kim.pedersen@lantmannen.com
Cinzia Peghin, Agco Italia SPA
cinziapeghin@par.agcocorp.com
Astrid Zollikofer, Valtra Vertriebs GmbH
astrid.zollikofer@valtra.com

Koordinointi

Medita Communication Oy
Taitto Juha Puikkonen, InnoTyöverkko Osk
Paino Acta Print Oy
Valokuvat Valtran arkisto, ellei toisin mainita

Osoitelähteet

Ajoneuvoliikennerekisteri
Ajoneuvohallintokeskus AKE
PL 120, 00100 HELSINKI

BlueBook
ProFinder B2B / Fonecta Oy, 020 442 2291
Tietojen luovutus
Kauppa-lehti 121 Oy, PL 1216, 00101 HELSINKI

Jari Lonnakon T150 urakoi Levillä

Polttopuita, lumitöitä ja rinteiden rakentamista

*Levin laella puut ovat tykkylumen peitos-
sa ja auraspenkereelläkin on korkeutta
toista metriä, vaikka Etelä- ja Keski-Suo-
messa lunta on hädintuskin nilkkaan asti.
Urakoitsija Jari Lonnakko on ollut tänä
aamunakin liikkeellä auran kanssa jo kel-
lo neljästä alkaen eikä urakka ole ihan
valmis vielä iltapäivälläkään.*

– Auraan hiihtokeskuksen teitä ja pihoja. Mökkien pihoja en hoida, paitsi joskus hätä-
tapauksessa jollekin tutulle. Auraspuh-
keen menee sellaiset 9–10 tuntia. Lisäksi
hyvällä kelillä ajetaan lunta pois ja viimeistel-
lään paikkoja, kertoo Jari Lonnakko.

Lonnakon T150 on varusteltu monipuoli-
sesti. Etukuormaimessa on aurana Roten 360
ja takana on kiinni Kronoksen 6020 -metsä-
kuormain sekä pitkät sammakkojalat. Ohjaa-
mossa on taakseajolaitteet ja se on muuten-
kin metsäversio. Monipuolisen varustelun
ansioista traktorille löytyy paljon erilaista
käyttöä niin kesällä kuin talvellakin.

– Tulipaikkojen polttopuuhuolto on yksi
savotta. Keväällä teen neljän miehen kanssa
400–500 mottia klapia, jolla täytetään tuntu-
rin tulipaikat, mihin kuluu aikaa reilu kuukau-
si. Täällä on lisäksi 250 kuution halkoliiteri,
johon puuta varastoidaan. Talvella sitten puu-
ta jaetaan tulipaikoille. Kun pinoaa kymme-
nen kuutiota klapeja käsin kotaan ja liiteriin,
siinä menee useampi tunti, kertoo Lonnakko.

Vappuna käyttöön otettuun T150:een on
tullut vuoden loppuun mennessä yli 800 tun-
tia eli töitä hiihtokeskuksessa piisaa kesäl-
läkin.

– Kesäisin rakennetaan lumetusjärjestel-
miä, hissejä ja muuta. Maan alle on tehty yli
20 kilometriä vesi- ja paineilmajohtoa. Paine-
ilmaa ja vettä tarvitaan paljon, joten esimer-
kiksi automaattikaivoja on tehty 55 kappalet-
ta. Ensi kesänä rakennetaan uusi pumppaa-
mo ja runkolinja, joilla saadaan vettä huipulle
tuhat kuutiota tunnissa, kertoo Lonnakko.

Traktorikuskilta vaaditaan taitoa, kun
työskennellään jyrkässä laskettelurinteessä.
Viime kesänä Lonnakko esimerkiksi ajoi kym-
meniä kuutioita betonia uuden hissiliinjan
perustuksiin jyrkässä rinteessä.

– Syksyllä yksi tehtävä on lumitykkien
siirtely. Levillä on 30 matalapainetykkiä ja
125 hybriditykkiä. Kuljetan niitä 9 x 2,6 met-
rin lavetilla, johon mahtuu kerralla 4 matala-
painetykkiä tai 13 hybriditykkiä. Nostelen
tykkejä Kronoksella ja etukuormaimella.

Jari Lonnakko on kotoisin maatilalta,
kuten moni muukin traktoriurakoitsija. Koti-
tila sijaitsee 36 kilometrin päässä Leviltä
Sodankylän suuntaan, mutta pellot on annet-
tu vuokralle. Nykyisin 21 000 vuodepaikan
laskettelukeskukseksi kasvattanut Levi työl-
listää miehen täysin.

– Tulin vuonna 1993 Leville ensimmäisen
kerran hissipojaksi. 1997 aloitin täällä trakto-
riurakoinnin ja vuonna 2000 isä ja äiti panivat

lypsykarjan pois kotoa. Isä on kova traktori-
mies ja ajoi nuorempana savottoja traktorilla,
kertoa Lonnakko.

Lonnakolla on Valtran lisäksi kalustona
John Deere sekä kotona lisäksi Case ja kun-
nostettu David Brown. Valtra ja JD näkyvät
vierailijoille usein Levikeskuksessa sijaitse-
van konehallin edessä. Talvella koeajossa oli
myös Valtran N141 Advance.

– Se oli ketterä ja monessa mielessä
hyvä kone. Vetotehossa se tosin ei pärjää
tälle isommalle, vaikka periaatteessa hevos-
voimia onkin melkein yhtä paljon. Nämä
mäet vaativat aika paljon hevosvoimia.

■ Tommi Pitenius

Vaikka Etelä- tai Keski-Suomessa ei paljon lunta olisikaan, Jari Lonnakolla riittää aurattavaa Kittilän Levillä. Metsäkuormain on hyvä työkalu lumitykkien siirtelyssä ja kesän rakennushommissa.

Kittiläläinen Jari Lonnakko on urakoinut Levillä traktorilaan jo kymmenen vuotta. Hiihtokeskus on kasvanut sinä aikana valtavasti, niinpä myös traktorikaluston on pitänyt kehittyä. Lonnakon uusin traktori on vuoden vanha Valtra T150, joka on varusteltu poikkeuksellisen monipuolisesti.

Uusi myymälä Varkauteen

Valtra muutti Varkaudessa keväällä Onnisen kiinteistöön Viitostien varteen Käpykancaantie 6:een. Myynnin, varaosien ja huollon käytössä oleva tila laajenee 670 neliöön. Rakennus remontoitiin Valtran tarpeiden mukaan.

– Tilat kehittyvät selvästi ja sijainti on vielä vähän entistäkin parempi. Olemme aivan Viitostien varressa, mutta huoltoon pääsee traktorilla hyvin myös pienempiä teitä pitkin. Varaosa- ja tarvikevalikoima laajenee huomattavasti, kertoo myyntipäällikkö Riku Suhonen.

Väljemmissä tiloissa on tarjolla entistä laajempi valikoima varaosia ja yleistarvikkeita sekä pienkoneita. Sisään mahtuu myös yksi traktori esimerkiksi esittelyä, luovutusta tai käytönopastusta varten. Varkauden, Leppävirran, Joroisten, Pieksämäen, Pieksämaan, Heinäveden ja pohjoisen Rantasalmen asiakkaita palvelevat traktorimyyjä Olli Lönnroos ja varaosamyyjä Raimo Räisänen. Lisäksi Itä-Suomen myyntipäällikkö Riku Suhonen ja varaosamyynnin aluepäällikkö Heimo Asikainen työskentelevät uudesta pisteestä käsin.

320€

bonus MTK:n jäsenille

Uuden Valtra-traktorin vuonna 2008 tilanneille tai esittelytraktorin ostaneille MTK:n ja SLC:n henkilöjäsenille myönnetään 320 euron lahjakortti.

Valittavana on 320 euron lahjashekki, jolla voi hankkia Valtra Collection -tuotteita tai 320 euron kylpylälahjakortti. Bonus myönnetään kaupanteon yhteydessä.

Valtra Collection -lahjakortti on voimassa helmikuun loppuun 2009 saakka. Kylpylälahjakortti on voimassa vuoden myöntämispäivästä.

Valtran ja MTK:n bonus-yhteistyö on kestänyt jo 15 vuotta.

Kuljettajan mukavuus liittyy kiinteästi työn tuottavuuteen ja turvallisuuteen. Hyvin suunnitellussa ja varustellussa ohjaamossa kuljettaja pystyy työskentelemään nopeammin, tarkemmin ja pidempään.

MUKAVUUTTA on monta sorttia

Ergonomia, mukavuus ja turvallisuus mielletään Valtra-traktoreiden tyypillisiksi ominaisuuksiksi. Mukavuus on sinänsä monipuolinen sana, mutta traktoritöiden yhteydessä sillä ei tarkoiteta sohvalta löhöämistä, vaan sellaisia ominaisuuksia, joiden avulla kuljettaja jaksaa keskittyä työhönsä, käyttää konetta tuottavasti ja olla hyvässä vireessä vielä työpäivän jälkeinkin.

Tässä voisi ottaa käyttöön termin ”aktiivinen mukavuus” aivan kuten autojen turvallisuudessa puhutaan aktiivisesta ja passiivisesta turvallisuudesta.

Mukavuus lähtee sujuvasta noususta ohjaamoon. Istuimesta löytyy mukava ajoasento. Markkinoiden paras ohjauspyörä sopii käteen. Valtran suunnittelufilosofia on, että

traktorilla ajaminen on mahdollisimman helppoa ja hallintalaitteet toimivat loogisesti. Näkyvyys on mainio ja kiilamainen konepeitto antaa hyvän lähinäkyvyyden myös etupyöriin. Ohjaamon sisustus on huoliteltu korostaen käytännöllistä pohjoismaista muotoilua.

Valtra-traktoreiden ajo-ominaisuudet ovat miltei automaiset. Vilku palautuu automaattisesti käännöksen jälkeen. Melutaso on matala ja SisuDieselin Common Rail -moottorien käyntiäänäni on miellyttävä. Pikantti yksityiskohta on HiTech- ja Advance-mallien matala joutokäynti, kun käsijarru kytketään.

Jousituksen eri mahdollisuudet

Traktoreiden joustavina elementteinä ovat olleet renkaat ja istuin, mutta nyt ajomukavuutta voi lisätä erilaisin jousitusrakentein. N-sarjaan mallista N101-lähtien saa lisävarusteena

hydropneumaattisen etuakselin jousituksen ja kierrejousin ja iskunvaimentimin toteutetun ohjaamon jousituksen. T-sarjan etuakselin jousitus Aires toimii paineilmalla ja sen parina on samanlainen ohjaamon jousitus kuin N-sarjasakin.

Kehitys menee nopeasti eteenpäin. Puoliaktiivinen jousitus on tullut tarjolle ja sen avulla ajomukavuus parantuu kaikissa ajo-oloissa. Passiivisesta jousituksesta puhutaan silloin, kun käytössä on jousi ja siihen liittyvä iskunvaimennus. Jousi ja vaimennus on valittu keskimääräisen tarpeen mukaan. Puoliaktiivisesta jousituksesta puhutaan silloin, kun vaimennusta voidaan säätää liikettä seuraavien antureiden antaman informaation pohjalta.

Aktiivinen jousitus on puolestaan kyseessä silloin, kun mitatun liikkeen pohjalta jousitukseen tuodaan ulkopuolista energiaa korjaamaan

Puoliaktiivinen AutoComfort-ohjaajousitus on ainutlaatuinen traktorimaailmassa. Se palkittiin Agritechnica-näyttelyssä hopeisella Innovaatio-mitalilla.

joustoliikkeitä. Tätä teknologiaa kehitetään, mutta se on toistaiseksi kallista. Puoliaktiivinen jousitus sen sijaan on kehittynyt tuotantovalmiuteen.

Kun halutaan parantaa ajomukavuutta, iskunvaimennusta pitää pystyä säätämään erilaisissa ajo-oloissa. Tiellä on paikallaan "pehmeä" toimintatapa, mutta maastossa iskunvaimennuksen pitää olla "kova", sillä lepsu vaimennus vain lisää esimerkiksi ohjaamon heiluntaa.

Valtra sai Agritechnica-näyttely hopeamitalin AutoComfort-puoliaktiivisesta ohjaajousituksesta, joka sopeutuu automaattisesti eri ajo-oloihin. Järjestelmä koostuu sähköisesti ohjatuista iskunvaimentimista, asema-anturista ja ohjausyksiköstä, joka on kytketty traktorin CAN-väylään. Ohjauksella säädetään propordionaaliventtiiliä, joka muuttaa iskunvaimentimen männän ohi menevää nestevirtausta.

Valtra on yhteistyössä ZF Sachs'n kanssa soveltanut CDC-menetelmää (Continuous Damping Control, jatkuva iskunvaimennuksen säätö), joka voi säätää iskunvaimennuksen jäykkyyttä kahden millisekunnin välein hyödyntäen asentoanturin antamaa liiketietoa ja CAN-väylän tietoja ajotilanteesta. Sieltä saadaan tieto mm. suunnanvaihdosta tai jarrutuksesta, jolloin järjestelmä valitsee ohjaamon nyökkimistä estävän toimintatavan.

Kun mukaan otetaan Aires-etuakselin ilmajousitus, saadaan etuakselin asentoanturilta "etiäisiä" töyssyistä, joihin takapyörät pian osuvat. Tämä on merkittävä lisä säätöjärjestel-

Sähköisesti ohjattavat ja lämmitettävät peilit parantavat näkyvyyttä ja turvallisuutta.

Ilmastoidussa Valtra Evolution -istuimessa on myös sivuttaisjousto, säädettävä ristisläntuki ja automaattinen säätö kuljettajan painon mukaan.

mään. Varsinaisina joustoelementteinä ovat ilmajousit, jotka pitävät ohjaamon aseman kohdallaan kuormituksesta riippumatta. Puoliaktiivinen jousitus on saatavilla lisävarusteena Valtran T-sarjan Advance- ja HiTech-malleihin.

Istumismukavuutta

Jousitusta täydentää oikein valittu istuin. N ja T sarjoihin on nyt saatavilla Valtra Evolution -istuin, jossa on erittäin paljon mukavuutta lisääviä ominaisuuksia. Ensinnäkin se säätyy täysin automaattisesti kuljettajan painon mukaan. Tällä tavoin istuimen toiminta on aina parhaimmillaan eikä kuljettajan vaihto tuota lainkaan ongelmia. Korkeussäätö tapahtuu kevyesti vivusta. Iskunvaimennuksen pehmeys tai kovuus on säädettävissä.

Uusi kaivattu ominaisuus on istuimen jousto sivusuunnassa. Se säästää selkärankaa. Sivusuuntainen jousto on tarvittaessa lukittavissa samaan tapaan kuin istuimen ajosuuntainen jousto.

Evolution-istuimen pintakerros on hengittävää materiaalia ja sen alla on aktiivihilipitoista materiaalia. Näiden alla on kanavat joissa virtaa kuiva viileä ilma, joka poistaa hien ja viilentää istuimen pinnan miellyttäväksi. Talvea varten istuimessa on lämmitys. Merkittävää on, että istuimen pinnan lämpötila on oikea. Hienpoisto ei myöskään aiheuta vetoa. Tällaisella istuimella viihtyy.

Säätömahdollisuudet ovat suuret. Istuin on alkujaan tavallista istuinta leveämpi. Istuintyyntyn pituutta voi säätää 60 mm matkan ja

kallistuskulmaa 3 ja 11 asteen välillä. Ristislän tukea ja tuen korkeutta voi säätää omalle selälle sopivaksi. Vasemman puolen kyynärnoja on säädettävissä. Oikealle puolelle tulee joko toinen samanlainen, tai HiTech- tai Advance-mallin kyynärnoja.

Istuimen hallintalaitteiden muotoilussa on mietitty ergonomiaa siten, että hallintalaitteet erottaa helposti toisistaan ja niitä on helppo käyttää. Valtra Evolution tarjoaa parasta istumismukavuutta.

Mukavuutta à la Carte

Valtran perusrakenteessa on otettu huomioon mukavuus ja turvallisuus, mutta erilaisten varusteiden avulla traktori voidaan varustella juuri työtehtävää edistävällä tavalla. Sähköisesti säädettävät ja lämmitettävät peilit ovat tavallisia peilejä suurikokoisemmat ja varmistavat näkyvyyden taakse.

Automaattinen ilmastointi pitää traktorin ilmanalan juuri haluttuna. Takatyövaloiksi voi hankkia voimakkaat Xenon-valaisimet. Info-light-varustuksen avulla traktorin sivustojen valaisu tehostuu.

Maasta riippuen EcoSpeed-ominaisuus eli 40 km/h kierrosluvulla 1 800 säästää sekä korvia että polttoainetta. Kannattaa tutustua myös EcoPower-malleihin N111e ja T151e, joilla työ käy ilman stressiä.

Tutustu Valtran à la Carte varusteluun ja räätälöi koneesi mielesi mukaan mukavaksi.

■ Hannu Niskanen

Ilpo Lehtoniemen tilalle

Kolmas **EcoPower**-traktori

**Taivalkoskelainen maitotilallinen Ilpo Lehtoniemi on ajanut Valtran EcoPower-matalakierrostraktoreilla pian kymmenen vuotta. Ensimmäinen kone oli 8350, seuraava T140 ja uusin T151. Ensimmäinen matalakierroskone hankittiin polttoaineen säästämiseksi. Kun polttoaineen hinta on noussut viime vuosina rajusti, on hankinta osoittautunut vielä alkupe-
räistäkin viisaammaksi.**

– Alle kymmenellä litralla tunnissa se kulkee melkein kaikissa töissä. Meillä on 6400 vuosimallia 1997 ja se taitaa kuluttaa enemmän kuin nämä kuusipyttyiset ja puolta tehokkaamat matalakierroskoneet, kertoo Lehtoniemi.

Eikä Lehtoniemi säästele konetta raskailta töiltä. Tyypillisiä töitä ovat kymmenen kuution soravaunun vetäminen, kyntäminen ja parinkymmenen pyöröpaalin kuljettaminen peräkärjellä. Maisemat Taivalkoskella ovat todella mäkiset, esimerkiksi useimmat pellot ovat mäen takana, jossa nousua tulee 61 metriä kolmen kilometrin matkalla. Suurin osa pelloista on 7–18 kilometrin säteellä, mutta kaukaisimmat 25 kilometrin päässä, joten vajailla kuormilla ei huvita ajaa.

”Se kulkee alle kymppillä tunnissa melkein työssä kuin työssä”

Matalakierrostraktorissa myös kuski rauhoittuu

Lehtoniemi painottaa, että matalakierrostraktorilla ajettaessa ajajalla pitää olla erilainen asenne kuin perinteisellä traktorilla ajettaessa. Raskas kaasujalka ja möyryävä moottori eivät joudutakaan työtä, mutta hukkaavat kyllä tehokkaasti kallista polttoainetta. Matalakierrostraktorissa työn saavutusta kannattaa mitata hehtaareissa sekä ajassa eikä desibeileissä.

– Ajamiseen kannattaa asennoitua ihan eri tavalla. Matalakierrosmoottori vääntää valtavasti hyvin aivan pienillä kierroksilla. Esimerkiksi paalauksessa ajan 900–1000 kierroksella, jos pelto on tasainen eikä nurmi ole todella

pitkää. Yleensäkin kannattaa hellittää kaasujalkaa ja koettaa ajaa niin matalalla kierroksilla kuin mahdollista, muistuttaa Lehtoniemi.

Matalakierrostraktorin suurin hyöty näkyy lompakossa, kun vuodessa polttoainetta säästyy helposti satojen eurojen arvosta. Toinen hyöty on luonnon säästyminen. Niin ohjajakuin ohjaamomelua matalakierroskone tuottaa paljon vähemmän kuin perinteinen, samoin tietysti pakokaasuja.

Lehtoniemen uudessa T151 Advancessa kuljettaja voi napin painalluksella valita joko Eco- tai Power-ajotavan. Lehtoniemi uskoo käyttävänsä lähinnä Eco-asetusta, mutta uudelle EcoPowerin käyttäjälle tutustuminen on helpompaa, kun ajotavan voi tarvittaessa vaihtaa myös perinteiseksi. Aiemmin ratkaisu EcoPowerin ja perinteisen moottorin välillä piti tehdä ostohetkellä, nyt moottorin ominaisuuksia voi vaihtaa milloin vain työstä riippuen.

Lehtoniemellä T151:n mittariin kertyy vuosittain noin tuhat tuntia. Maatilan 6400:lla ajetaan noin 500 tuntia. Suuren osan tunneista ajaa Ilpo itse, mutta usein ratin takana on poika **Antti** tai **Antin** serkku **Jarkko Moilanen**, jotka tosin ajavat päivätyökseen metsäkonetta. Tyttäret **Hanna** ja **Jenna** auttavat **Erja**-äitiä navetassa kesän kiireisimpinä aikoina 35–40 lypsävän kanssa. Antilla ja tilan töissä auttavalla Jarkolla pysyvät muutenkin työkalut käsissä, sillä vastikään pajasta valmistui itse tehty giljotiini-tyyppinen energiapuukoura ja aiemmin on tehty mm. lumikauha ja muita laitteita. Kaikki koneet pysyvät Lehtoniemen tilalla loistokunnossa; sillä traktorit pestään painepesurilla jokaisen isomman työn jälkeen ja ohjaamot puhdistetaan päivän päätteeksi.

■ **Tommi Pitenius**

Isä Ilpo Lehtoniemi, poika Antti Lehtoniemi, serkku Jarkko Moilanen ja Ilpon serkku Alpo Lehtoniemi kävivät tehtaalla tutustumassa uuden T151 Advancen valmistukseen. T151 on jo kolmas kuusisyylinterinen EcoPower-traktori maatilalla.

Puulämmitys yleistyy nopeasti Euroopassa

Puuenergia tuo säästöä viljelijöille ja lisätuloja urakoitsijoille

159 litran vetoinen raakaöljybarreli maksoi vuoden alussa ensimmäistä kertaa yli 100 dollaria. Dieselin litrahinta on Euroopassa maasta ja veroista riippuen noin euron. Kun maapallon öljyvarat eivät ainakaan kasva, öljyn hinta näyttää nousevan tulevaisuudessakin. Monen muun energian hinta seuraa perässä.

– Puuenergialla on nyt kysyntää kaikkialla Euroopassa, kertoo biolämmityslaitteita valmistavan Säättötuli Oy:n toimitusjohtaja Petri Piipari.

23 vuotta alalla toiminut Säättötuli valmistaa noin 400 poltinsikköä vuodessa. Suurin osa menee maatalolle, mutta Säättötulen laitteilla lämmitetään myös kerrostaloalueita, kalankasvattamoita, kasvihuoneita, teollisuuslaitoksia ja tavallisia asuintaloja. Kylmässä Suomessa biolämmitys löytyy noin joka kolmanelta maatilalta. Energian kallistumisen myötä kysyntä on kasvanut myös Skandinavian ulkopuolella ja vientiä on 11 maahan.

– Nykyisin biopoltinten kokoluokka on 150–250 kilowattia ja yhdellä järjestelmällä

Risto Piipari on johtanut biolämmityslaitteita valmistavaa Säättötulta jo 15 vuoden ajan. Energiapuunkorjuusta ja puulämmityksestä hänellä on huomattavasti pidempi kokemus.

lämmitetään esimerkiksi asuintalo, konehehelli, porsaskasvattamo ja viljan kuivuri, kertoo Petrin isä Risto Piipari.

Samalla Säättötulen laitteistolla voidaan polttaa niin haketta, puupellettiä, palaturvetta, viljaa, olkea ja vaikkapa hävittää kuolleet tuotantoeläimet. Kattilaan voi myös laittaa varajärjestelmäksi öljypolttimen ja sähkövastukset.

Traktorin avulla kannolta tuhkakksi

Pohjoismaissa yleisin puupohjainen biopolttoaine on hake. Keski-Euroopassa hieman yleisempi puupelletti on ilman sideaineita puristettua puuta, jonka tiheys on noin nelinkertainen hakkeeseen verrattuna.

– Tasalaatuinen puupelletti on biopolttoaineen aatelia. Hake on lämpöarvoltaan heikompi ja arkaa kosteudelle, mutta toisaalta huomattavasti edullisempaa ja sitä on helppo tuottaa itse tai urakoitsijan avulla maatalan roskapuusta, Risto Piipari kertoo.

Hakkeen ihannekosteus on 20–25 prosenttia ja maksimikosteus 40 prosenttia. Märkä hake tuottaa huomattavasti vähemmän energi-

aa ja lisäksi se uhkaa jäätyä kiinni syöttölaiteisiin kovalla pakkasella. Olki ja vilja ovat hieman vaativampia polttoaineita mm. automaattisen syötön ja tuhkanpoiston kannalta.

Lämmitysjärjestelmät voidaan automatisoida täysin ja niitä voidaan valvoa matkapuhelimella. Automaatiikka ohjaa polttoaineen syöttöä, tuhkanpoistoa ja estää tulen pääsyn kattilasta syöttötimeen.

– Bioenergiälämmitys ei kuitenkaan koskaan ole aivan yhtä vaivaton kuin esimerkiksi sähkölämmitys, Petri Piipari toteaa.

Puuenergian hyödyntäminen on Risto Piiparin sydänasia. Hän on juuri hankkinut Valtra N121:n täydellä metsävarustuksella ja energiapuuharvesterilla. Traktorilla hän paitsi kerää energiapuun metsästä, kuljettaa sen, hakettaa ja lastaa varastoon. Suunnitteilla on myös tuhkan levittäminen traktorilla takaisin metsään lannoitteeksi. Tuhkaa hyvin poltettua hakkeesta tosin syntyy vain noin 0,3 prosenttia alkuperäisen puun määrästä.

■ Tommi Pitenius

Puuenergia on hyvä vaihtoehto maatilojen lämmitykseen. Polttoainetta eli risukkoa on yleensä omasta takaa riesaksi asti, sen valmistus onnistuu maatilalta löytyvillä välineillä, polttoaine on edullista ja sen saanti on omissa käsissä. Puulämmitys on myös ympäristöystävällistä, sillä kasvava puu sitoo yhtä paljon hiilidioksidia kuin siitä palaessa vapautuu.

Rudolf Karg perheineen jalostaa oman sikatilansa tuotannon makkaroiksi ja muiksi lihavalmistetuiksi.

Lihamestarina omalla tilalla ja pyörien päällä

Lihamestarin koulutuksen saanut **Rudolf Karg** viettää nykyisin eläkepäiviään Pfaffenhofenin piirikunnan Baar/Ebenhausenin kunnassa, joka sijaitsee 12 kilometriä etelään Saksan Ingolstadtista. Hän hoitaa 30 hehtaarin maatilaa ja 150 eläimen sikalaa kotiseudullaan vaimonsa **Paulan**, kolmen poikansa ja tyttärensä **Silvian** kanssa.

Vaimonsa hän vei vihille vuonna 1965, ja siitä lähtien hän on ansainnut lisätuloja kotitarveteurastuksella. Vuonna 1989 hänen oli luovuttava vaikean sairauden vuoksi perunanviljelystä, ja tilan toiminnalle oli löydettävä uusi tukijalka.

Kun myös toinen pojista, **Rudolf**, koulutautui lihamestariksi, päätettiin siirtyä suoramyyntiin. Vuonna 1990 Kargit lainasivat myyntiauton, joka varustettiin asianmukaisesti, ja ajoivat alueella järjestetyille viikkomarkkinoille. Kello 17 kaikki oli myyty loppuun, lukuun ottamatta viimeistä savustettua lihakappaletta. Se lahjoitettiin viikkomarkkinoiden vastuuhenkilölle, joka on vielä tänäkin päivänä Kargien uskollinen asiakas. Tämän suuren menestyksen jälkeen Kargit rakensivat heti oman myyntiauton.

Herra Karg luovutti tilansa vuonna 2005 pojalleen Rudolfille, mutta hän käy yhä viikkomarkkinoilla noin 100 kilometrin säteellä

myymässä tilan tuotteita. Mukaan hän ottaa yleensä nuorimman poikansa **Richardin**. Markkinoiden välillä hän ajaa eri paikkunnille ja palvelee asiakkaitaan liikkuvana lihamestarina.

Vuonna 1991 tilalle rakennettiin pieni myyntiosasto. Nykyään teurastetaan viikoittain kuusi teuraspainoltaan 140–150 kilon sikaa Ingolstadtin teurastamossa. Sieltä ruhot noudetaan tilalle, jossa ne työstetään makkaraksi ja asetetaan suoramyyntiin. Lisäksi herra Karg ostaa nautaeläimiä tutulta kasvattajalta.

Vuonna 2008 tilalle on tarkoitus rakentaa nykyistä suurempi myyntiosasto ja uusi makkarakeittiö. Tilan laajentaminen ei ole suunnitelmassa, sillä herra Karg ei selviytyisi siitä enää ilman vierasta työvoimaa.

Vanhin poika **Max**, koulutukseltaan mekaniikko, työskentelee autonvalmistajan palveluksessa ja auttaa veljeään tilan hoidossa. Myös vuonna 2005 rekisteröity A95, jolle on kertynyt jo yli 1 000 käyttötuntia, on mukana kaikissa tarvittavissa töissä.

■ **Josef Wiedemann**

LÄHIRUOAN SU

Tuottaja saa yleensä paremman

Mitä mahtaa olla lähiruoka? Jollekin se on oman kotikylän, maakunnan tai kotimaan ruokaa. Toiselle se tarkoittaa juuri niitä ruokia, joita lapsena syötiin kotona esimerkiksi jouluna tai muina juhlapäivinä.

Maanviljelijän näkökulmasta lähiruoka myydään kuluttajille mahdollisimman harvojen väliskäisien kautta, parhaimmillaan suoraan maatilalta.

Lähiruoan syöjä tietää missä ja miten ruoka on tuotettu. Se on tuoreempaa kuin kaukaa tuotu ja

Juustomeijeri Fidenzassa

Veljesten **Luigi, Giorgio ja Nadio Bertinellin** maatila sijaitsee Fidenzan pikkukaupungissa, kuuluisimman ja maukkaimman italialaisjuuston, **Parmigiano-Reggiano**n, tuotantoalueen sydämessä.

Parmigiano-Reggiano-parmesaanilla on kiinteä yhteys synnyinalueeseensa. Niin maidon tuotanto kuin juuston valmistuskin tapahtuu **Parman, Reggio Emilian ja Modenan** maakunnissa sekä alueella, joka sijaitsee **Bolognan** maakunnassa **Reno-joen** vasemmalla puolen ja **Mantovan** maakunnassa **Po-joen** oikealla puolen.

Bertinellin veljesten 85 hehtaarin maatilalla tuotetaan vehnää ja heinää. Maatilan navetas-

Bertinellin veljekset jalostavat oman maatilansa maidon maailmankuuluksi Parmigiano-Reggiano-juustoksi.

JOSIO KASVAA

lähiruosta katteen ja lisää töitä

siinä on vähemmän säilöntäaineita. Lähiruoka maistuu paremmalle, koska se on tuoretta. Kuljetusmatkat ovat lyhyempiä eikä tuotteita tarvitse pakata niin paljon kuin kaukaa tuodessa.

Tuottaja saa lähiruokaa tuottamalla työnsä usein paremman palkan kuin myymällä ruoan jalostusteollisuuden ja kauppaketjujen kautta. Toisaalta ruoan markkinointi ja myyminen voi olla todella työlästä, lisäksi täytyy investoida jalostukseen ja varastoihin.

sa on 80 lehmää, joista 50 keskittyy maidon tuotantoon. Bertinellin maatila on alusta saakka toimittanut maitoa parmesaanin tuottajille. Noin viisi vuotta sitten tuottojen laskiessa jatkuvasti veljekset päättivät aloittaa oman Parmigiano-Reggianon tuotannon.

He rakensivat pienen juustomeijerin, jossa veljekset Luigi, Giorgio ja Nadio työستävät 1 000–1 200 litraa maitoa, jonka heidän lehmänsä tuottavat päivittäin. Päivittäin valmistuu kaksi noin 40 kilon juustotahkoa. Veljesten mukaan muutos on tietysti lisännyt työmäärää, mutta näin maatila kykenee jatkamaan toimintaansa ja selättämään kriisin.

Neljä vuotta sitten veljekset investoivat myös uuteen Valtra 6750 EcoPower -traktoriin, jonka he ostivat parmalaiselta Valtra-jälleenmyyjältä, Ditta Bettati Andrealta. Valtra 6750 -traktorilla on nyt ajettu 1 500 tuntia, ja sitä käytetään pääasiassa heinäntekoon ja kuljetuksiin. Bertinellin veljesten mukaan traktori on helppokäyttöinen, mukava ajaa ja nopea, ja se sopii hyvin kuljetuksiin. Matalakierrosmoottorin ansiosta kulutus on vähäisempää, ja sitä myötä myös maatilan yleiskulut ovat laskeneet.

■ Franco Scorsi

Christopher (vasemmalla) ja Simon (oikealla) sekä maatilapuodissa tai Waitrose-valintamyymälöissä myytävää Aberdeen Angus -liihakarjaa

Tilamyymälä tienvarressa

Meadin perhe on harjoittanut maataloutta Wilstonessa noin 300 vuotta. Serkukset Simon ja Christopher Mead hoitavat nykyisin 300 hehtaarin tilaa yrityksensä P E Mead and Sons nimissä. Vähittäismyynti alkoi 60-luvulla, jolloin tuotteet olivat tarjolla myyntipöydällä ja asiakkaat jättivät maksun itsepalvelupöydällä.

– Aluksi tämä toimi hyvin, mutta ikävä kyllä asiakkaita oli kolmenlaisia: jotkut maksoivat, jotkut eivät maksaneet ja jotkut ottivat tuotteiden lisäksi rahatkin, Christopher muistelee ironisesti.

Käyttöön otettiin henkilökunnan valvoma myyntipöytä, ja sen jälkeen tien vieressä olevan vanhan tallin viereen pystytettiin myymälä.

– Lähellä ei ole suurta asutuskeskusta, mutta työmatkan päässä on useita pikkukaupunkeja: Aylesbury, Tring ja Hemel Hempstead, Simon Mead kertoo.

– On tärkeää, että myymälästä saa kerralla monenlaisia tuotteita. Asiakkaat eivät tule tänne asti hakemaan kaaleja ja aja sitten muualle ostamaan porkkanoita.

Myymälää laajennettiin vuonna 2003 remontoimalla talli.

Nykyisin myymälässä on tarjolla oman tilan Aberdeen Angus -karjan lihaa. Myymälän kautta hoidetaan myös tilan 60 lampaan jälkeläisten myynti. Eläimet teurastetaan, ja lihat pakataan muualla. Muita lihatuotteita saadaan paikallisilta toimittajilta.

Meadin tilan epätavallinen tuotevalikoima on kehittynyt ajan myötä.

– Aloimme esimerkiksi myydä tilallamme kaadettuja puita polttopuiksi. Kysyntä kasvoi huomattavasti suuremmaksi kuin pystyimme ajan mittaan toimittamaan, Simon kertoo.

Serkukset alkoivat ostaa puuta polttopuiksi, jota myytiin kuutioittain tai verkoissa. Sitten ryhdyttiin myymään muita kiinteitä polttoaineita, nestekaasua ja kotitalalla tuotettua hiiltä. Kun myymälässä myytiin paikallisesti tuotettua omenamehua, asiakkaille alettiin tarjota myös mehustus- ja säilöntäpalveluja. Muita tuotteita ovat esimerkiksi kakut, säilykkeet, hunaja ja käsityöt, lisäksi tilalla on teehuone.

Myymälän kasvavaa suosiota on epäilemättä lisännyt ystävällinen henkilökunta. Työt on jaettu työvuoroihin viikon jokaiselle päivälle, lauantai ja sunnuntai ovat kiireisimpiä, ja laajennus on suunnitteilla.

– Valikoimaan kuuluu jo nyt monia rehuja. Lähistöllä on useita pientilallisia ja hevosten omistajia, ja tällä alueella voimme kehittää toimintaamme. Samalla teemme tilaa päätällin laajennukselle, Simon Mead sanoo.

Myymälän avaaminen paikallisten tuotteiden myyntiä varten ei ole helppoa, mutta se on selvästikin palkitsevaa työtä. Simonin ja Christopherin tapauksessa se on tuonut mahdollisuuden parempaan tuottoon.

■ Roger Thomas

Rallin maailmanmestari Marcus Grönholm Ralliautosta takaisin traktorin rattiin

Inkoon satamasta, alle sadan metrin päässä meren rannasta löytyy puinen Strand-kauppakeskus. Sopusuhtainen kauppakeskus sopii hyvin puutalojen ja keskiaikaisen kirkon maisemaan. Kauppakeskuksen käytävällä harppoo vastaan tutunnäköinen ja kiireinen mies.

– Täällä mä olen nykyään häslärinä. Semmoisena juoksupoikana ja jokapaikanhöylänä, vurnistää Marcus Grönholm vaatimattomasti.

Tarkemmin juteltaessa käy ilmi, etteivät kaksinkertaisen rallin maailmanmestarin nykyiset työt rajoitu aivan juoksupojan hommiin, mutta monipuolisia ne kieltämättä ovat.

– Kun lopetin rallin ajamisen, niin luulin, että elämä rauhoittuisi. Ihmeen täydeltä kalenteri kuitenkin vaikuttaa. Kauppakeskuksen pyörittäminen Tessan kanssa vie suurimman osan ajasta. Lisäksi on maatila, teen Fordille yhä prhommia ja esimerkiksi tällaisia haastattelujakin on useampi viikossa, kertoo Grönholm.

Marcus Grönholm aloitti moottoriurheilun motocrossilla vuonna 1981, samana vuonna kuin hänen isänsä Ulf kuoli harjoitellessaan rallia. Vuonna 1987 hän siirtyi ralliautoiluun, kun polvivamma lopetti motorcrossin ajamisen. Samana vuonna hän myös aloitti päätoimisena maanviljelijänä.

– Siihen aikaan peltoa oli noin 65 hehtaaria. Alkuvaiheessa ralli oli vain harrastus. Hiljalleen ralli alkoi ottaa yhä enemmän aikaa enkä voinut keskittyä kunnolla viljelyyn enkä ralliin. Muis-tan kun joskus syksyllä puin päivät viljaa ja vahdin yöllä kuivuria, sitten aamuyön tunteina kävin harjoittelemassa Jyväskylän rallia varten. Siitä ei tullut mitään.

1990-luvun lopulla Marcus ja Teresa-vaimo päättivät, että Marcus satsaa kahden vuoden ajan täysillä ralliin. Jos menestystä ei tule, niin

sitten ralli saa jäädä ja Marcus keskittyy jälleen maanviljelyyn. Aiempina vuosina tilan metsiä oli jo harvennettu rankalla kädellä rallin rahoittamiseksi.

– Vasta sen kahden vuoden jakson lopulla alkoi tulla menestystä ja Peugeot palkkasi minut tehdaskuljettajaksi. Samalla sain lisää malttia. Aiemmin olin halunnut

liian kiihkeästi voittaa jokaisen erikoiskokeen – ja päätenyt aina katolleen ojan pohjalle.

Ralliuraa kesti vuoteen 2007 asti, kunnes Marcus ilmoitti lopettavansa. Julkisuudessa hän kertoi yhdeksi syyksi, että haluaa viettää enemmän aikaa perheensä kanssa.

– Vuokrasin pellot serkulle ralliurani aikaan. Tiedän toki yhä mitä niillä viljellään ja joskus pyörin vähän apuna esimerkiksi kuivurilla. Minun traktorinajoni on paljolti tavaroiden

”Puin päivät viljaa ja vahdin yöllä kuivuria, sitten aamuyön tunteina kävin harjoittelemassa Jyväskylän rallia varten. Siitä ei tullut mitään.”

Kaksinkertainen rallin maailmanmestari Marcus Grönholm lopetti ralliuransa ja palasi maatilalleen. Pelot tosin ovat yhä vuokralla serkulla, joten traktorinkäyttö on lähinnä tavaroiden kuljettamista peräkärriällä ja teiden kunnossapitoa.

Strand-kauppakeskus on vaimo-Teresan hanke. Tessa omistaa 2000-neliöisen keskuksen ja pyörittää siellä kuntosalia, ravintolaa, vaatekauppaa ja lahjatavaraliikettä. Lisäksi vuokralaisina on muita yrityksiä kuten alkoholiliike, parturi-kampaamo ja muita kauppiaita.

kuljettamista peräkärriällä ja paikallisten teiden lannaamista tai auraamista, kertoo Grönholm.

Täysipäiväiseksi viljelijäksi Grönholm ei usko enää palaavansa

– Vuoden vanha kauppakeskus työllistää meidät nyt täysin. Lisäksi minusta tuntuu, että olen ralliuran aikana pudonnut vähän karreryiltä, sillä maanviljely on tällä välin mennyt nopeasti eteenpäin. Jos poika Nicklas joskus tahtoo ruveta viljelemään näitä maita, niin pellot ovat hyvässä kunnossa, pohtii Marcus.

Valtra sponsoroii Grönholmia vuodesta 1993 alkaen, paljon ennen kuin menestystä alkoi tulla. Monet muutkin Valtra-viljelijät ovat menestyneet rallipoluilla, kuten Tommi Mäkinen, Juha Kankkunen, Ari Vatanen ja Carlos Sainz.

– Ehkä maanviljelijöillä on parempi mahdollisuus harjoitella lajia omilla pelloillaan tai yksityisteillä. Lisäksi viljelijät ovat tottuneet

pelaamaan erilaisten koneiden kanssa. Muistan että Mäkisen Tommin kanssa aina puhuttiin syksyisin rallien tauoilla sadosta, puinneista, traktoreista ja muusta sellaisesta.

Marcuksen yhteydet rallipiireihin eivät vielä ole katkenneet. Hän yhä ajaa Fordin näyttökississä ja kyydittää yhtiön vieraita WRC-autolla. Testejäkin hän on lupautunut ajamaan, jos tarve vaatiin. MM-sarjan hiipuminen kuitenkin surettaa.

– Joskus vuonna 2002 oli seitsemän tai kahdeksan kaveria, joilla oli täydet mahdollisuudet voittaa maailmanmestaruus. Nykyisin huippukuljettajia ja -talleja on paljon vähemmän. Tallien kannalta kustannukset ovat karanneet liian korkeiksi. Autojen yksinkertaistaminen olisi yksi ratkaisu, mutta se ei miellytä katsojia eikä kuljettajia, sanoo Grönholm.

■ Tommi Pitemiuss

Marcus "Bosse" Grönholm

Syntynyt 5.2.1968

Perhe Vaimo Teresa ja lapset Jessica, Johanna ja Nicklas

Koulutus Maanviljelijä Västankvarnin maatalousoppilaitoksesta

Ralliura Rallin maailmanmestari vuosina 2000 ja 2002, ensimmäinen Suomen mestaruus 1994

Maatila Skallas-niminen sukutila Inkoon Rådkilassa, 106 hehtaaria peltoa ja saman verran metsää

Tuotanto Vehnää, ohraa ja rypsiä

Traktori Valtra N101 HiTech

26684

tuntia ilman ongelmia

Monitoimimies Bengt Johanssonilla on tilallaan Ruotsin Horredissa vain Valtra-traktoreita. Bengtin Valmet 615M vuodelta 1986 voitti ATL-maatalouslehden käyttötuntikilpailun vaikuttavilla 26 684 tunnillaan – ja toimii edelleen moitteettomasti.

– Minulle Valtra on itsestään selvä valinta, koska nämä traktorit kestävät kulutusta, mukautuvat erilaisiin olosuhteisiin eivätkä reistaile.

Bengt Johansson harjoittaa maanviljelyä sekä pyörittää koneasemaa ja sahalaistosta Skogsåkran tilalla Horredissa. Tilalla on 130 emolehmää ja 150 nuorta eläintä. Lisäksi hän viljelee 180 lohkon jaettua 280 hehtaarin laajuisia pelto- ja laidunaloja. Kuljetuksia on siis paljon. Suoriutuakseen sekä maanviljelystä että sahatoiminnasta Bengt tarvitsee kolme traktoria – kaikki Valtroja. Sahalla käytettävän Valmet 615M:n lisäksi hänellä on runko-ohjattu XM130 ja ympäristöystävällisempi matalakierroskone 8350.

– Sen jälkeen kun aloitin toiminnan, minulla on ollut kahdeksan Valtra-traktoria. Olen luottanut Valtraan, koska traktorit ovat toimineet uskomattoman hyvin ja niissä on ollut

äärimmäisen vähän vikoja verrattuna niiden käyttötuntimääriin.

Valmet 615M ja XM130 on hankittu Kungsbackan Valtra Centeristä, kun taas 8350 on ostettu Hallandin Lantmännen Maskin-liikkeestä. Yhteydet sekä Valtra Centeriin että Hallandin Lantmännen Maskiniin ovat aina olleet hyvät. Siksi myös Valtra-traktoreita varten suunniteltu metsäkuormain hankittiin Lantmännen Maskinista.

– Kaupan jälkeen en ole juurikaan pitänyt yhteyttä myyjiin, koska traktoreiden kanssa ei ole ollut mitään suurempia ongelmia. Mutta palvelu on aina toiminut hyvin, jos olen tarvinnut apua.

Sitkeä, kestävä ja mukautumiskykyinen kone

Kun Valmet 615M hankittiin vuonna 2004, sillä oli jo ajettu 24 000 tuntia. Bengt ei pitänyt sitä ongelmana, koska traktori oli erittäin hyvässä kunnossa. Tähän päivään mennessä traktoria on käytetty vielä 2 684 tuntia lisää ja se toimii erinomaisesti sahan töissä. Bengt käyttää traktoria ennen kaikkea metsätöissä nosturin kanssa. Se sopii täydellisesti tukkien nostamiseen.

– Traktori toimii todella hyvin ja sopii täydellisesti ajoon ja työhön metsässä.

Mutta Valmet 615M ei ole pelkkä metsätraktori, vaan Bengt käyttää sitä myös heinänteossa esimerkiksi kuljetustehtävissä.

Hänen mielestään Valmet 615M sopii tarkoitukseen mainiosti, koska se on mukautumiskykyinen, sillä on pieni kääntösäde ja se käy pehmeästi. Kuormaimesta on apua epätasaisella alustalla, sillä jos traktori pyrkii kaatumaan, sen nostaminen jälleen pystyy käy helposti kuormaimen ansiosta.

Vain Valtraa

– Jos ostaisin uuden traktorin nyt, se olisi ilman muuta uusi Valtra. Tämä siksi, että nämä traktorit ovat kestäviä, mukautumiskykyisiä ja niitä on helppo ajaa.

Vastaavia tarinoita kestävästä Valtroista löytyy ympäri maailmaa, kuten saksalaisen Xaver Bayerleinin Valmet 6400, jolla on ajettu metsäkäytössä jo 19 500 tuntia tai suomalaisen Ilkka Korholan Valmet 8400, jolla on ajettu jo 27 500 tuntia ilman että vaihteistoa tai moottoria on tarvinnut avata.

■ Sandra Persson

Kestävän ja mukavan Valmet 615M:n kyydissä on vietetty useita tunteja.

Elintarviketurvallisuus alkaa pelloilta

– alkutuotannon uusiin määräyksiin totutellaan vielä

Uusi elintarvikehygieniää koskeva eurooppalainen lainsäädäntö tuli voimaan kaksi vuotta sitten. Se korostaa elintarvikealan toimijan vastuuta elintarvikkeiden turvallisuuden varmistamisessa. Myös alkutuotannon toimijat liitettiin elintarvikealan toimijoiden ketjuun, jotta elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvät riskit voidaan hallita paremmin pelloilta pöytään asti.

– Asia on edelleen uusi sekä alkutuotannon toimijoille että valvontaviranomaisille, arvioi Suomen Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran elintarviketurvallisuuden toimintakokonaisuuden johtaja **Maija Hatakka**.

Pelkästään Suomessa uusi lainsäädäntö toi valvontaviranomaisille 60 000 uutta valvontakohdetta, joista neljännes tosin on jo aiemmin ollut valvonnan piirissä maitohygienian osalta. Valvonnan tasapuolisuus eri puolilla maata onkin haaste viranomaisille samalla kun omavalvonta ja toimijoiden oma vastuu korostuvat koko tuotantoketjussa alkutuotannosta lähtien.

Omavalvonta myös alkutuotantoon

Alkutuotantoa ovat mm. syötäväksi tarkoitettu vilja, vihannesten, juuresten, hedelmien, marjojen ja sienten viljely ja sadonkorjuu. Siihen kuuluvat myös tuotantoeläinten pito, lypsäminen, hunajan kerääminen, kalastustuotteiden pyynti ja viljely, linnunmunien tuotanto, metsästys sekä luonnonvaraisten marjojen ja kasvien kerääminen.

Viime vuoden maaliskuusta lähtien alkutuotannon toimijoilta on edellytetty rekisteröitymistä paikallista elintarvikevalvontaa varten sekä kirjallista kuvausta toimintojensa omavalvonnasta.

– Luonnonvaraisten sienten ja marjojen keruu ei edellytä rekisteröitymistä eikä kirjallista omavalvonnan kuvausta, mutta hygieenisten työskentelytapojen noudattaminen on siinäkin tärkeää. Sienten ja marjojen vastaanottajan on tuotteiden jäljitettävyyden vuoksi pidettävä kirjaa, keneltä tuotteet on ostettu, Hatakka mainitsee.

Tiloilla on oltava kirjallisesti kuvattuina hygienian ja turvallisuuden kannalta keskeiset menettelyt, kuten tilojen ja eläinten puhtaanapito, rehun ja veden laadun valvonta, haittaeläinten torjunta, jätteiden käsittely, rehun lisäaineiden, eläinlääkkeiden, kasvinsuojeluaineiden, lannoitevalmisteiden, vaarallisten kemikaalien käyttö ja säilytys.

Omavalvonnan sisältö vaihtelee huomattavasti tuotannonaloittain ja useiden toimialojen järjestöt ovatkin laatineet käyttökelpoisia alakohtaisia malleja. Lisäksi alkutuotannon toimijan on pidettävä kirjaa tietyistä asioista, jotta jäljittäminen on tarvittaessa mahdollista. Kirjanpitoa edellytetään esimerkiksi tuotannossa käytettävän veden laadusta ja eläimille syötetyistä rehuista, tuotteista ja eläimistä otetuista näytestä sekä tilalle tuoduista ja sieltä pois viedyistä eläimistä.

Terveet eläimet

– turvalliset elintarvikkeet

Eläinten terveys on olennainen osa elintarvikkeiden turvallisuutta. EU:n eläinten terveyttä koskevan strategian 2007–2013 tavoitteena on tarjota eläintautien valvomiselle Euroopassa parhaat mahdolliset puitteet. Sen periaatteena on ”mieluummin ennaltaehkäisy kuin hoito”.

Uhkia elintarvikkeiden turvallisuudelle merkitsevät eräät zoonoosit, joista merkittäviä tässä yhteydessä ovat eläimistä ihmisiin elintarvikkeiden välityksellä leviävät tartunnat. Niistä salmonella, kampylobakteeri, listeria ja

yersinia ovat tärkeitä ruokamyrkytysten aiheuttajia.

Riskitekijöitä kasvien käsittelyssä

Alkutuotannossa käytettävän veden tärkeys elintarvikkeiden turvallisuuteen vaikuttava tekijä.

– On tärkeää, että alkutuotannossa käytetyn veden laatuun on alettu kiinnittää huomiota. Pohjoismaissa on raportoitu viime vuosina useita noroviruksen aiheuttamia laajoja ruokamyrkytys-epidemioita, joiden aiheuttajiksi on tutkimuksissa jäljitetty saastuneet pakasteet. Saastumisen syyksi epäillään alkutuotannossa käytettyä vettä, Maija Hatakka mainitsee.

Matalissa lämpötiloissa viihtyvä Yersinia pseudotuberculosis on esimerkiksi Suomessa aiheuttanut viime vuosina laajoja epidemioita. Aiheuttajaksi on osoitettu useissa epidemioissa pitkään varastoidut porkkanat.

Salmonella aisoihin

Pohjoismaissa tiukasti valvottuun salmonellaan on muissakin Euroopan maissa alettu suhtautua entistä vakavammin. EU:ssa tehdyn kartoituksen jälkeen, jossa monissa Euroopan maissa todettiin korkeita esiintyvyyksiä munitakanaloissa. Pohjoismaissa salmonellatilanne on tuotantoeläimissä sekä niistä saatavassa lihassa ja kananmunissa kansainvälisesti vertailun hyvä, mikä on pitkäaikaisen vastustustyön tulosta. Monissa muissa maissa salmonellan vastustustoimiin alkutuotannossa on vasta ryhdytty.

– Myös alkutuotannon toimijoiden on oltava tarkkana terveydentilansa suhteen. Salmonellatartuntaa kantava ihminen voi oireettomanakin levittää tartuntaa ja aiheuttaa siten ruokamyrkytyksen, asiantuntija varoittaa.

■ **Tiinu Wuolio**

Traktori ja työkoneet yhä tiiviimmässä yhteistyössä

Maailmassa hankitaan joka vuosi yli 100 000 työkonetta nurmiviljelyyn, joka on maatalouskoneiden suurin markkina. Suurin osa näistä koneista on traktori-käyttöisiä. Itävaltalaisen työkonetehtaan Pöttingerin tulevaisuusstrategioista vastaavan diplomi-insinööri Thomas Reiterin mukaan työkoneiden tehokkuutta, taloudellisuutta ja ekologiaa on myös mahdollista parantaa.

Pöttingerin tulevaisuuden tuotestrategiasta ja tuotevalikoimasta vastaava Reiter uskoo, että työkoneen ja traktorin yhteistyötä voidaan edelleen parantaa. Todellinen traktorin ja työkoneen integrointi on alkanut vasta viime aikoina, mutta hänen mukaansa tuleamme lähitulevaisuudessa näkemään näppäriä ratkaisuja ja lukuisia integraatio-innovaatioita, joista Valtran ja LH Liftin kääntyvä etunostolaite on mainio esimerkki.

Reiter uskoo myös, että traktorialan innovaatiokyky on huomattavasti nopeampi kuin ajettavien työkoneiden, mikä johtuu traktorien valtavasta valmistusmäärästä.

Traktori edelleen ykkönen pellolla

Viime vuosina suurien maatalojen ja urakoinnin peltokonemarkkinat ovat jakautuneet yhä suurempiin ajettaviin silppureihin ja niittokoneisiin sekä kasvaviin noukivaunujen ja niittokonei-

den yhdistelmiin. Alalla käydään myös paljon keskustelua eri korjuujärjestelmien hyvistä ja huonoista puolista. Thomas Reiterin mukaan suurimmalla osalla maailman pelloista niitto ja korjuu tapahtuvat traktoreilla eikä ole odotettavissa, että traktorikäyttöiset peltotyökoneet menettäisivät johtavan markkina-asemansa.

– Maanviljelijät ympäri maailman etsivät tehokkaampia ja taloudellisempia ratkaisuja liiketoimintaansa. Yksi maanviljelyn tärkeimpiä taloudellisia näkökohtia on traktoreiden monipuolisen käytön takaaminen maataloudessa, hän sanoo.

Kallit, huippuluokan ajettavat koneet on tarkoitettu vain yhteen työhön, minkä vuoksi näiden koneiden taloudellisuus ja joustavuus on rajoitettua. Pöttinger keskittyy traktorikäyttöisten työkonien valmistamiseen ja niiden ominaisuuksien kehittämiseen sekä traktoreiden mahdollisimman tehokkaan käytön tukemiseen, kuvailee Thomas Reiter Pöttingerin filosofiaa.

Täydellinen traktori peltokäyttöön

Millainen on täydellinen peltokäyttöön tarkoitettu traktori? Se on kevyt ja helposti käsiteltävä, siinä on tehokas voimanotto ja hydraulikka ja siihen voi kiinnittää ja sillä voi hallita useita erilaisia työkonieita ja niiden yhdistelmiä, luettelee Thomas Reiter tottuneesti. Hän on näiden asioiden kanssa tekemisissä joka päivä, joten myös näiden pääkohtien tarkempi esittely sujuu yhtä juohevasti.

Traktorin suuri akselipaino on erityisen ongelmallinen, sillä se aiheuttaa maaperän tiivistymistä ja jos maa on märkää, siihen jää renkaanjaljet, jotka vaikeuttavat seuraavaa niittoa. Reiter huomauttaa myös, että nurmi-rehun korjuussa tarvitaan harvemmin suurta painoa ja onkin parempi, että traktori on kevyt ja sitä tasapainotetaan tarpeen mukaan.

– Tämän vuoksi tehokkaalla voimanotolla ja toimivalla hydraulikalla varustetut kevyemmät traktorit ovat kannattavimpia, sillä niillä saavutetaan maksimi työteho niin, että maaperä tiivistyy mahdollisimman vähän, hän toteaa.

Thomas Reiter ennustaa, että tulevaisuudessa työkoneyhdistelmistä tulee entistä suosittuimpia maanviljelijöiden ja urakoitsijoiden keskuudessa, sillä niiden käyttö on jousa-

vampaa, riskittömämpää ja tehokkaampaa ja säästää työvoimaa, työaikaa ja polttoainetta. Tämän takia traktoreiden tulee olla monipuolisia, mikä tarkoittaa tehokkaita taka- ja etunos-tolaitteita voimanotolla sekä liityntöjä työkonehydrauliikalle ja hallintaelektronikalle.

– Työkonien lisäpainon vuoksi kevyt peruspaino ja tasainen painon jakautuminen ovat tärkeitä. Etu- ja takaosan välinen sopiva tasapaino tulisi löytää työkoneyhdistelmä kiinnitettynä, muistuttaa Thomas Reiter.

Peltotyöskentely on hyvin herkkää työtä. Erityisesti ensimmäisen vuoden sato on korjattava varovasti, jotta vältetään nuoren kasvuston vahingoittuminen. Pyörien paikallaanpyörimistä pysähtyessä ja liikkeellelähtessä estävät painon lisäksi tasaisesti toimivat vaihteet ja suunnanvaihto sekä nelivetoautomatiikka.

Tulevaisuudessa työkonien ja traktorin välisen integroinnista tulee entistä suositumpaa ja se tuo myös lisäarvoa. Reiterin mukaan jo nyt on hyvin tärkeää, että traktoreissa ja työkonieissa on Isobus-valmiudet, jotta tulevaisuuden kehitystä varten voidaan suorittaa testauksia ja saada kokemuksia. Pöttinger on myynyt jo yli 2 500 Isobus-varustettua työkonetta.

Jokainen vaihe on tärkeä

Thomas Reiterin mukaan rehunkorjuuketjun lopullinen tehokkuus on kiinni siitä, miten hyvin koko työkonekanta toimii tietyissä olosuhteissa ja miten tasapainoisia ketjun yksittäiset lenkit ovat. Hyvä kuormauskapasiteetti tai suuri korjuunopeus ei juuri auta, jos käännökset päisteissä vievät aikaa.

Myös kuljetusnopeus ja teho ovat keskeisiä ominaisuuksia, mutta nopeuden säilyttäminen koko kuljetusmatkan ajan tulee traktorin alustan, ohjaamon ja istuimen useimmiten olla varustettu korkealuokkaisella jousitusjärjestelmällä.

– Kun satoa korjataan noukinvaunulla, jokainen vaihe on erityisen tärkeä, mutta myös kannattava, kun kokonaisuus toimii hyvin, sanoo Reiter.

Yhteistyötä testauksessa ja kehityksessä

Pöttinger ja Valtra ovat jo vuosia tehneet yhteistyötä tuotteiden ja teknologian testaa-

Alois Pöttinger GmbH

- Itävaltalainen perheyrittys
- Valmistaa 22 000 työkonetta vuodessa
- Liikevaihto 200 miljoonaa euroa
- Vientiä 55 maahan
- Avaintuote on noukinvaunu, joka on markkinajohtaja useissa maissa
- Valikoimaan kuuluvat myös traktorikäyttöiset rehunkorjuukoneet sekä maanmuokkaus- ja kylvökoneet

misessa. Useimmat testit on tehty Suomessa, mukaan lukien Isobus-yhteensopivuus, Pöttingerin kuormausvaunujen ja Extra Dry -kuivatusteknologian testaus sekä noukinvaunujen, pyöröpaalaimien ja ajettavien koneiden vertailu.

Myös Pöttingerin testausosastolla on käytössä kaksi Valtran traktoria. Useimmista näistä Pöttinger-Valtra testiprojekteista on ollut vastuussa tuotepäällikkö **Stephan Ackermann**, joka on suorittanut käyttöönottestauksia ympäri maailman.

– Testeistä on ollut meille todella paljon hyötyä. Olemme voineet käyttää testituloksia koulutusmateriaaleissamme ja esitellessämme tuotteita. Useita ideoita on käytetty myös tuotekehityksessä tuotteiden ominaisuuksien sekä traktorin ja työkonien yhteistyön parantamiseksi, hän kertoo.

Kokeissa saatujen kokemusten perusteella traktorin suorituskykyä ja muunneltavuutta lisäävät sen keveys, työkonien kiinnitysmahdollisuus niin eteen kuin taakse sekä tehokas voimanotto. Monille asiakkaille huippuergonominen taakseajovaihtoehto on paras mahdollinen. Pöttingerillä on valikoimassaan myös taakseajoversio perhosniittokoneyhdistelmästä.

■ **Tapio Riipinen**

Huoltoyrittäjä Lasse Pari huoltokeikkaa, työtä

A95 on saatu huollettua ja tyhjät öljypurkit lastataan takaisin autoon. Huoltoautossa on paljon työkaluja ja esimerkiksi suodattimia sekä sähkö- ja kiinnitystarvikkeita, mutta vähän varsinaisia varaosia.

– Jos varaosia koettaa ottaa mukaan arvaamalla, niin ei ikinä satu mukaan juuri niitä osia mitä tarvitsee. Huoltoja on helppo tehdä maataloilla, mutta korjattavaksi koneet kannattaa yleensä tuoda halliin, koska siellä on kaikki työkalut ja osat, kertoo Kempainen.

Öljyä autossa on mukana paljon. Esimerkiksi T-sarjan traktorin isossa huollossa tarvitaan noin 80 litraa öljyä.

Kempainen on ajanut huoltoautollaan Haminan Kannusjärvelle. Siellä odottaa Jaakko Koskisen A95 Jouni Valkin hallissa sadan tunnin huoltoa. Koskinen opiskeli samaan aikaan Kempaisen kanssa Harjun maatalousoppilaitoksessa. Kempainen opiskeli maanviljelyskoneteknikoksi, Koskinen maanviljelysteknikoksi.

A95:n huolto on helppo homma puolilämpimässä hallissa. Sadan tunnin huollossa mm. vaihdetaan moottorin ja etuakselin öljyt sekä öljy- ja polttoainesuodattimet.

Hallilla on jo täysi tohina. Asiakkaat tuovat traktoreitaan huoltoon ja asentajat käyvät niiden kimppuun tai jatkavat aiempia töitään.

Uudehko N111 HiTech on tuotu 100 tunnin huoltoon. Omistaja haluaa, että siihen asennetaan samalla vakionopeudensäädin ja takalasinpyyhiin. Asentaja Kyösti Partialle tulee cruisen asentamisessa ongelma, kun MultiTool-työkalu ei löydäkään moottorinohjauksen canvylää normaalisti. Kempainen soittaa Valtran huoltoneuvoja Jani Jokipiille, joka osaa neuvoa heti. Syynä on se, että uusimpien Common Rail -moottoreiden ohjainasennus tehdään hieman eri tavalla kuin ennen.

Valkealassa asuva Valtran huoltoyrittäjä Lasse Kempainen lähtee keskiviikkoamuna töihin tavalliseen tapaan. Talvisaikaan töitä on hieman vähemmän kuin sesonki-aikaan, varsinkin äkkihälytyksiä. Päivälle on kuitenkin jo sovittuna pari huoltokeikkaa.

Kempainen on toiminut Valtra-huoltajana jo 15 vuotta ja alalla yli 25 vuotta. Aiemmin Kempainen asensi ja huolsi myös karjatarvikkeita kuten lypsykoneita, mutta nykyisin traktorit työllistävät hänet ja hänen kolme työntekijäänsä täysin.

11:40

09:25

08:15

07:10

18:50

**Työpäivä
alkaa
07:00**

**Työpäivä
päättyy
20:00**

Kemppisen työpäivä hallissa ja paperityöt päälle

LÖUNASTAIJKO

Koskinen tarjoaa työporukalle lounaan kotonaan.

14:10

14:55

15:50

16:20

Kemppinen asentaa samalla Koskisen metsävarusteltuun 6750:iin takakaasun. Homma osoittautuikin yllättävän hankalaksi, sillä metsävarustuksen ja etukuormaimen ErgoDrive-vivun vuoksi ohjaamo on hyvin ahdas. Traktorissa on kiinni sykeharvesteri, jolla Koskinen korjaa energiapuuta.

Lisää mutkia matkaan tuo se, että takakaasun asennussarjasta puuttuu muutamia osia. Kemppinen kuitenkin taikoo puuttuvat pultit ja mutterit huoltoautostaan ja vanhasta kaasusta jäävän vipumaisen osan hän käyttää uudelleen.

Lopulta Kemppinen testaa, että takakaasu toimii kuten pitääkin. Aikaa työhön kuitenkin kului hieman ennakoitua enemmän.

Matka jatkuu Haminan Myllykylään, jossa vaihdetaan takuutyönä käynnistinmoottori 464 tuntia ajettuun N91:een. Traktori löytyy konekatoksesta ja avaimet ovat sisällä, kuten isännän kanssa on etukäteen sovittu.

Päivä alkaa hämärtyä ja otsalamppu on taas tarpeeseen. Lamppua tosin tarvittiin myös hyvin valaistussa hallissa, sillä traktorissa riittää ahtaita ja pimeitä sopukoita.

Jos takakaasun asentamisessa meni ennakoitua kauemmin, niin startti vaihtuu sitäkin ripeämmin. 15 minuuttia pihaan saapumisen jälkeen traktori on valmis ja ajettu takaisin katokseen.

Kemppinen on palannut hallilleen Kouvolaan. Asentajat Pauli Oksa, Timo Pohjalainen ja Kyösti Partia ovat sillä välin huoltaneet ja korjanneet traktoreita hallissa. Työntekijöiden päivä alkaa olla pulkassa.

Kemppinen tekee tietokoneella takuuanomuksen rikkoutuneesta startista. Samalla sovitaan, että Valtran Tampereella järjestettävään huoltokoulutukseen osallistuu koko porukka – tosin kahdessa erässä, ettei asiakaspalvelu kärsi. Tietokoneelta tulostetaan myös tuoreimmat Suolahdesta lähetetyt huoltotiedotteet.

Kemppinen tilaa seuraavaksi päiväksi varaosia seinän takaa Valtran varaosamyymälältä Henry Hietaselta. Huolto, varaosat ja myynti toimivat Kouvolaassa samassa rakennuksessa. Varaosastikilla asiakkaita palvelee Hietasen lisäksi Esko Rihu. Traktori-myyjiinä Kouvolan pisteessä työskentelevät Marko Olli ja Jyrki Akkanen.

Valtran piste sijaitsee Korjalankatu 3:ssa, samalla alueella kuin monet autokaupat ja maatalousalan liikkeet. Sijainti on erinomainen kadun risteyksessä, jolloin myös moottorisahoja, ruohonleikkureita tai muita tarvikkeita etsivät kaupunkilaiset löytävät liikkeeseen.

Kemppinen jatkaa kotikonttorissaan paperitöiden parissa. Hän hoitaa itse mm. laskutuksen ja laskujen maksun, palkka-asiat ja alustavan kirjanpidon. Tarkemmasta kirjanpidosta huolehtii tilitoimisto.

Kotona Kemppinen syö aluksi vaimon ja tyttärien laittaman päivällisen. Vaimo Kirsi työskentelee päivisin suuhygienistinä palkkatyössä, mutta tekee iltaisin samoja töitä yrittäjänä. Kun yrittäjyys on perheessä verissä, niin ei ole ihme, että Kemppinen toimi aiemmassa asuinkunnassaan Elimäellä yrittäjien puheenjohtajana ja nyt Valkealassa varapuheenjohtajana.

Kello kahdeksan jälkeen Kemppinen vaihtaa vapaalle. Viikonloput hän yleensä pyhittää vapaa-ajalle, mutta kovin pitkiä kesä- tai talvilomia ei yrittäjä voi pitää. Viime aikoina vähätkin vapaa-ajat ovat kuluneet omaa taloa rakentaessa.

Kyntömestarien suosiossa

MM-kynnöissä jopa neljännes traktoreista ollut Valtroja

Valtran A-sarja on kilpakyntäjien suosiossa kaikkialla maailmassa. Hyvän kilpakyntötraktorin ominaisuuksia ovat pieni koko, ketteryys, esteetön kulku traktoriin ja ulos, matalalla ja takana sijaitseva ohjaamo sekä tietysti erittäin tarkka nostolaite. A-sarja täyttää juuri nämä toiveet.

Valtra-kuljettajat ovatkin menestyneet mukavasti kyntökisoissa. MM-kultaa otti vuonna 2002 ruotsalainen Anders Göransson-Frick paluuaurojen sarjassa. Vuonna 2005 puolestaan irlantilainen John Tracey otti hopeaa sarka-auron sarjassa ja vuonna 2006 Eamon Tracey sai pronssia.

Erikoinen tapaus Valtran ja kilpakyntäjien välisessä yhteistyössä oli Tommi Mäkinen, joka sittemmin tuli kuuluisaksi ralliautoilun nelinkertaisensa maailmanmestarina. Mäkinen aloitti kilpakyntämisen jo 14-vuotiaana ja voitti 19-vuotiaana ensimmäisen suomenmestaruuden.

Kaikkiaan Tommi Mäkinen on voittanut kolme kertaa kilpakyntäjien Suomen mestaruuden. Vain pari vuotta myöhemmin ralliura vei kilpailuhenkisen nuoren viljelijän mennessään ja kyntökisat saivat jäädä. Ralliuran jälkeen Mäkinen on palannut viljelemään kotitilaansa vain parinkymmenen kilometrin päässä Valtran tehtaalta.

Rautiainen jahtaa mitalisijaa

Kolme kertaa peräkkäin sarka-auron Suomen mestaruuden voittanut Matti Rautiainen lähtee elokuussa 2008 Itävallan MM-kisoihin jahtaamaan mitalisijaa. Tämä on neljäs kerta, kun Rautiainen osallistuu MM-kisoihin.

– Ensimmäinen kerta Tshekeissä meni ope-
tellessa. Olin unohtanut siirtää kellon paikalli-
seen aikaan, joten sain yliaikasakon. Ilman sitä
olisin ollut neljäs. Ennen Irlannin kisaa auroihin
tehtiin remonttia, joten harjoittelu jäi vähälle ja
sijoitus oli 9. Viime vuonna Liettuassa olin vii-
des. Tänä vuonna jos kaikki menee hyvin, niin
sijoitusta voisi parantaa, pohtii Rautiainen.

Traktorina Rautiaisella on Valtra 900 ja
auroina Kvernelandit.

– Valtrassa on suhteellisen pitkä akseli-
väli, mikä saa sen kulkemaan suoraan. Lisäksi

Autocontrol-nostolaite on tarkka. Tietysti myös
näkyväisyys on tärkeää ja ylipäätään se, että
traktori on käteen sopiva.

Viime syksyn SM-kynnöissä järjestettiin
ohjelmanumerona ihmisen ja GPS-ohjauksella
varustetun traktorin välinen kyntökisa. Mesta-
rikyntäjän ohjaama traktori kulki suurempaan,
mutta toisaalta GPS päihittäisi suurimman osan
keskivertokuljettajista. Automaattiohjauksen
kehityksessä nähdään varman pian sekin päivä,
kun kone kyntää suurempaan kuin paraskaan
ihminen.

Tanskan kyntömestari ajaa Valmetilla

Tanskan Aalborgista kotoisin oleva Søren Sven-
ningsen voitti Tanskan kyntömestaruuden loka-
kuussa 2007. Svenningsen toi mitalin kotiin Val-
met 6800 -traktorillaan ja kaksisiipisellä Kverne-
land-auralla.

Kilpailu oli tiukka, sillä voittajan ja kolman-
neksi tulleen kilpailijan tuloksissa oli vain viiden
pisteen ero. Søren Svenningsen sai suorituk-
sestaan 233 pistettä, vain yhden pisteen enem-
män kuin toiseksi tullut Søren Korsgaard.

Vuonna 2007 kilpailu piteni yksipäiväises-
tä tapahtumasta kaksipäiväiseksi. Kilpailijoilla
oli nyt paremmat mahdollisuudet parhaaseen
suoritukseen, koska aikaa oli käytettävissä
aiempaa enemmän. Kilpailun olosuhteet GL.
Estrupissa olivat lähes täydelliset. Sää oli hyvä
ja maaperä tasalaatuinen, joten kilpailijoilla oli
yhtäläiset onnistumisen mahdollisuudet

Søren Svenningsen

Kuva: Arne Geijl, Effektkit Landbrug

Matti Rautiainen

Søren Svenningsen on kilpaillut kyntämissä noin 17 vuoden ajan. Hän kiinnostui lajistta isoveljensä ansiosta, sillä isovelikin on taitava auran käyttäjä. Svenningsen on osallistunut Tanskan mestaruuskilpailuihin ainakin kuusi kertaa ja saavuttanut hyviä tuloksia ennenkin. Ennen vuoden 2007 kansallista mestaruuttaan hän on sijoittunut kaksi kertaa kolmanneksi ja kerran toiseksi.

Vuoden 2007 Tanskan kyntömestaruuskisoissa käytetty Valmet 6800 lainattiin maanviljelijä **Keld W. Jenseniltä**, jota Søren Svenningsen toisinaan auttaa. Keld W. Jensen arvostaa Valtran traktoreita. Hänen tallissaan on uusia traktoreita, kuten Valmet 6800 ja Valtra T190, mutta myös perinteisiä traktoreita, kuten Volvo 810, Volvo 814 ja Volvo BM 2650.

Søren Svenningsen aikoo edustaa Tanskaa myös Itävallassa elokuussa 2008.

Ison-Britannian mestari kisannut jo 35 vuotta

Peter Alderslade viljelee maata yhdessä vanhempiensa ja veljensä **Geoffin** kanssa. Teini-iässä häntä puri kilpailukärpänen, sillä hänen isänsä **Tom** on voittanut yli 100 kyntömestaruutta. Peterin ensimmäinen kilpailuyhdistelmä oli Ford 5000 ja perinteinen nelisiipinen Ransome-aura. Hän muistaa tulleen ensimmäisissä kilpailuissaan toiseksi ja saaneensa yhden punnan suuruisen palkinnon nuorimman kilpailijan tittelistä.

35 vuoden pituisen kilpailu-uransa aikana hän on käyttänyt useita traktorin ja auran yhdistelmiä. Nyt hänellä on käytössään Valtra A95 ja kaksisiipinen Kverneland-kääntöaura. Tätä yhdistelmää hän on käyttänyt pari vuotta. Sillä hän voitti Ison-Britannian 57. kansallisen kyntömestaruuden kääntöauraluokassa ja

Peter Alderslade

paransi sijoitustaan vuoden 2006 hopeasta.

Miksi Alderslade valitsi Valtran kyntötoihin?

– Etsimme traktoria, joka sopisi hyvin sekä maatalon töihin että kilpakyntöön, kuuluu selkeä vastaus.

– Meillä ei ollut koskaan aiemmin ollut Valtroja ja kävimme läpi suuren määrän erilaisia traktorivaihtoehtoja. Saatavilla olleessa koneessa oli kuormain, ja pidän siitä, että istuin on ohjaamon takaosassa, tarpeeksi lähellä takalasia.

Aldersladden mielestä hydraulikka toimii ihanteellisesti kilpakyntöauroilla esimerkiksi tasattaessa kiilanmuotoista kyntölohkoa tasalevyyteen nostamalla taempi terä ylös ennen etummaista.

– Lisäksi työhydrauliikassa on riittävästi ulosottoja, joihin olen voinut kytkeä hydraulisen työntövarren, kaltevuudensäätimen sekä ensimmäisen viulun leveyttä säättävän sylinterin. Raidelevyyden saa säädettyä 54 tuumaan, mikä parantaa työn jälkeä, hän arvioi.

– On myös erittäin tärkeää, että traktori on melko kevyt. Silloin pyörät eivät pehmeäkään vajoa ja jätä pakkautunutta uraa, joka puolestaan aiheuttaisi epätasaisuutta kynnökseen. Kulkua molemmin puolin sisään ja ulos traktorista on myös helppoa.

Vaikka tilalla on kurottaja, A95 käsittelee monia lastaustoimintoja tehokkaasti.

– Yllätysimme myös siitä, kuinka voimakas se on. Traktori käsittelee hyvin 24-metristä hinattavaa ruiskua ja suoriutuu hyvin perävun viemisestä leikkuupuimurille puintiaikana, Peter Alderslade kertoo.

■ **Tommi Pitienius**
Søren Bruun
Roger Thomas

Kuva: Andy Collings

Hereford-kasvattajat kokoontuvat Kööpenhaminassa

Maailman Hereford-kasvattajien yhdistys, johon kuuluu liki 20 000 jäsentä noin kahdestakymmenestä maasta, pitää maailmankongressinsa tänä vuonna Euroopassa. Rodun kasvattajat kokoontuvat joka neljäs vuosi jossain päin maailmaa vaihtamaan tietoa ja kuulumisia rodun jalostamisesta ja karjanhoitoon liittyvistä asioista.

Hereford-karjaa pidetään maailman parhaimpana pihvilihana. Tämä elinolosuhteiltaan vaatimaton maiseinhoitaja viihtyy niin kireässä pakkasessa kuin polttavassa helteessä. Laajalle levinneen rodun säilyttäminen puhtaana on tällä hetkellä entistäkin tärkeämpää. Maailmankongressi tarjoaa Hereford-kasvattajille foorumin saada viimeisintä tutkimustietoa ja opastusta.

Valtra Pohjoismaiden ainoana traktorinvalmistajana haluaa osaltaan vaikuttaa Hereford-rodun kehittymiseen osallistumalla ja tukemalla 29.6.–1.7. Kööpenhaminassa pidettävää kongressia. Kongressin osallistujilla on ainutlaatuinen mahdollisuus tutustua ja vieraila Hereford-kasvattajien tiloilla kaikissa Pohjoismaissa ennen ja jälkeen kongressin.

Lisätietoja rodusta ja kongressista:

www.hereford.fi

* * *

Uusi ulkoasu Valtran nettisivuille

Valtra esittelee tänä keväänä uudet internetsivut. Uusilla sivuilla on tuore ulkoasu ja uusia ominaisuuksia, jotka palvelevat entistä paremmin netin käyttäjiä.

Uudet internetsivut on kehitetty asiakaspalautteen pohjalta. Uudella sivulla on mm. enemmän tietoa traktorin huollosta ja varaosista, yksityiskohdaisempaa teknistä tietoa ja yhä enemmän liikkuvaa kuvaa ja ääntä. Samalla sivujen helppokäyttöisyyttä on kehitetty huomattavasti.

Uudet sivut löytyvät osoitteesta **www.valtra.fi** Palautteesi on tervetullutta.

Raviradan pinnan on oltava ihanteellisessa kunnossa sekä nopeille hevosille että vahvoille hevosvoimille.

Killerin raviradalla traktori on korvaamaton työkaveri

Hevosvoimat tarvitaan hevosten avuksi

Hevosvoimat jylläävät Killerin raviradalla Jyväskylässä, kun ratamestari Teijo Viik sään mukaan joko lanaa, tiivistää tai kuohkeuttaa radan pintaa. Työpelinä oleva etukuormaimella varustettu vuosimallin 2003 Valtra 6850 HiTech saa hymyn Viikin kasvoille:

– Eryteisesti arvostan turbiinikytkintä, joka helpottaa kovastikin töitä. Voima tulee renkaille niin, etteivät lyö tyhjää ja pito on mahtava, mies kehuu.

Viikin työkaverina toimiva Valtra tekee hyvin erimittaisia työpäiviä. Normaalin radan arkipäivänä ja ihannesäässä voi olla, ettei konetta käynnistetä kertaakaan. Ravipäivä viedään läpi runsaassa neljässä tunnissa ja talvikelillä voidaankin joutua auraamaan ja ajamaan lumia 24 tuntia. Viik nimittäin huolehtii koko ravirata-alueen kunnossapidosta. Kun vieressä on ammattiravivalmentajien tallit, pitää pinnan joka päivä olla kunnossa sekä radalla että lähiympäristössä.

Sadekuuro saattaa vesittää suunnitelmat

Säätilanne vaikuttaa ratkaisevasti Viikin työpäivien pituuteen. Liian kovaksi mennyt pinta

kuohkeutetaan auki ennen lanausta. Pinnan rikkomiseen Viik käyttää 160-piikkistä ja kova-metallista tehtyä piikityslanaa, joka ei jousta. Lanaa voi säätää, mutta tavallisesti riittää kun mennään 5–6 sentin syvyyteen. Samaa kikkaa käytetään muuten pakkaskeleillä – silloin hieka tulee hieman rynnäimäiseksi eikä jäädy.

Lanaamiseen on käytettävissä myös rengaslana sekä harjateräslana, joka kovettaa eikä niinkään hierrä pintaa. Jos radan pintaa pitää polkea kovemmaksi, käytetään siihen kuorma-autoa.

Kuivalla kelillä ratamestarin aseina ovat vesi ja suola. Radan pintaan ajetaan säiliöautolla vettä ”kuin riisipelloksi” ja annetaan pinnan imeä kosteus sisäänsä. Pölyämistä vastaan taistellaan maantiesuolalla. Se voidaan keväisin levittää kun pinta on vielä kostea tai kesäkelillä ajaa ensin suolakerroksen ja sen päälle vettä.

Ihanteellinen ravikilpailusää olisi Viikin mukaan pilvipoutainen, +20-asteinen eikä pieni tiikusadekaan häittäisi.

– Tässä työssä olen tosin huomannut, että etukäteen tehty suunnitelma saattaa kääntyä

ykskaks ihan toisenlaiseksi, eikä siihen tarvita kuin yksi kunnan sadekuuro, hän naurahtaa.

Teijo Viikillä on oma käsityksensä hyvästä raviradan pinnasta: joustava, muttei pehmeä. Toiset hevoset viihtyvät pehmeällä, toiset kovalalla pinnalla. Ratamestari saa palautetta suoraan ja mutkien kautta. Hyvät vinkit otetaan vastaan, mutta muuten pidetään hyväksi havaittu linja.

Kuninkuusraveihin hevosystävällinen pinta

Vuodesta 1924 lähtien on vuosittain eri paikkakunnilla kruunattu oman kotimaisen hevosrotumme nopeimmat ravurit. Killerin raviradan ja koko ravikansan odotukset ovat heinäkuun lopussa Jyväskylässä ajettavissa Kuninkuusraveissa. Silloin luvassa on huipputunnelmia ja parhaat mahdolliset olosuhteet niin katsojille kuin hevosillekin.

– Rata tulee olemaan niin hyvässä kunnossa kuin mahdollista. Kovin topakkaa ennätysrataa ei lähdetä tekemään, vaan mennään hevosenomistajia ajatellen. Kova pinta on nopea, mutta ei tee hyvää hevosen jaloille, Viik perustelee.

Killerille saapuu kahdessa päivässä runsaat 50 000 katsojaa ja kutsuvierasta, huippukuntoiset ravurit taustajoukkoinen ja tietenkin tunnelmia, joka koetaan vain kerran Suomen suussa. Oheisohjelmaa on raviradalla vauvasta vaariin ja myöhemmin illalla aikuisemmalle ravikansalle.

■ Sari Haapamäki

Lisätietoa Kuninkuusraveista
www.kuninkuusravit.fi

Radan kunnostustöissä käytetty 160-piikkinen lana on harvinaisuus Suomessa. – Näitä on olemassa vain kymmenkunta, Viik mainitsee.

Valmet 502 – maailman hiljaisin

Valmet 502 yllätti traktorimarkkinat vuonna 1971. Ensimmäistä kertaa maailmassa oli saatavilla siihen aikaan keskisuuri 54 hevosvoiman traktori, jossa oli vakiovarusteena tiivis turvaohjaamo. Se oli suunniteltu traktorin elimellisiksi osaksi.

Koko suunnittelun avainsana oli ergonomia. Valmetin konstruktöörit olivat opetelleet ergonomiamia tuotekehityspäällikkö **Rauno Bergiuksen** johdolla. Tätä tieteenalaa oli sovellettu jo mallien 900 (vuonna 1967) ja 700 (vuonna 1968) kohdalla, mutta 502:ssa käytettiin uusia ratkaisuja, jotka nostivat Valmet 502:n traktorimaailman klassikoksi. Traktorin muotoiluun vaikutti olennaisesti teollinen muotoilija **Henrik Wahlfors**, jonka käsialaa nähtiin myös telitraktorissa Valmet 1502.

Melutaso oli virallisen mittauksen mukaan N85, eli ihmiskorva voi olla altistettuna tälle melutasolle viisi tuntia yhtäjaksoisesti ilman suurta kuulon heikentymisen riskiä. Kaikki kilpailijat lukuun ottamatta BM-Volvon mallia T650 olivat N90-tason tuntumassa. Niissä ei ollut valmistajan itse suunnittelemaa turvaohjaamoa, vaan jonkin ohjaamotehtaan standardituote.

Tänään 502:n ohjaamoa tarkastellessa kokonaisarkkitehtuuri on melutasoakin tärkeämpi ominaisuus. Ohjaamo oli tiivis moduuli, joka sijoitettiin rungon päälle neljällä kumityynyllä. Näin eliminoitiin rungon tärinän muuntumista ohjaamon meluksi. Tiiviyden ansiosta ohjaamoon voitiin sijoittaa kunnollinen raitisilmalämmityslaite.

Pääsy ohjaamoon oli helppo ja turvallinen suurten ovien ja tasaisen lattian ansiosta.

Valmet 502 poikkesi ulkonäöltään edukseen muista sen ajan traktoreista. Traktorin kolmisylinterinen Valmet 310B-moottori oli iskutilavuudeltaan 2,7 litraa. Tehoa oli 54 hv SAE/2 300 r/min. Osittain synkronoidussa vaihteistossa oli kuusi vaihdetta eteenpäin ja kaksi taaksepäin. Traktorin omapaino oli 2 495 kg.

Kuljettajan ajoasento oli mahdollisimman hyvä istuimen ja ohjauspyörän tarkasti tutkitun sijoittelun ansiosta. Valmet 502 oli ensimmäinen keskikokoinen traktori maailmassa, joka varustettiin vakiona hydrostaattisella ohjauksella. Näin loppui myös ohjauspyörän tärinä ja iskut sormille.

Kaikki tärkeimmät hallintalaitteet oli keskitetty kuljettajan oikealle puolelle; myös vaihevivut siirtyivät pois kuljettajan jalkojen välistä. Istuin oli käännettävissä 30 astetta oikealle ja kallistettavissa kahdeksan astetta mukavan kyntöasennon saavuttamiseksi.

Ohjaamon muoto oli toiminnallinen. Kiilamaisuuden ansiosta ohjaamo soveltui hyvin metsäkäyttöön. Toisaalta suuret lasipinnat mahdollistivat esteettömän näkyvyyden kaikkiin suuntiin. Yhteydet työkonisiin hoidettiin nostamalla takana oleva apumiehen penkki ylös tai avaamalla kaksiosainen takaikkuna. Ohjaamon taakse oli sijoitettu nostolaitteen asennonsäätövipu, jonka avulla työkoneneen kytkentä helpottui.

Uutuus poikkesi ulkonäöltään radikaalisti muista traktoreista. Valmetin ja nykyisten Valtrojen kiilamainen konepeitto tuli selvästi esille. Merkittävää oli, että konepeitto oli kapea takapästäään, jolloin saatiin paras mahdollinen näkyvyys etualalle. Pelkistetty konepeiton muotoilu merkitsi myös parempaa pääsyä huoltokohteisiin.

Vuonna 1974 tuli markkinoille parannettu versio, ns. E-malli, jossa oli siirrytty hydraulikan kaksiosipumppuun ja samalla 14,9-30 takarenkaat tulivat mahdollisiksi. Seuraava malliupdate tapahtui vuonna 1978, kun traktori maalattiin uusin iloisemmin värein ja ohjaamoon tuli yksiosainen takalasi.

Tyypimerkinnällä 502 valmistettiin vuosina 1971–1982 yli 20 000 traktoria. Seuraavana mallina oli punainen malli Valmet 504, sitten 305... Periaatteessa Valtran nykyisen A-sarjan parhaat ominaisuudet periytyvät 502:n geeneistä.

■ Hannu Niskanen

Tyyliä ja laatua

Valitse tyylikkäättä ja toiminnallisia Valtra-tuotteita itsellesi ja perheellesi. Valtra Collection sisältää tuotteita kesään, talveen, työhön ja vapaa-aikaan, vaatteista asusteisiin ja lahjatavaroihin. Tutustu tuotteisiimme lähimmässä Valtra-pisteessä tai osoitteessa: www.valtrakauppa.fi

